

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

Defenditur Plato à calumniis Peripateticorum de Idea boni. Cap. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

demici, & inquirunt neque ipsum bonum esse ens, neque è cōuerso; sed ipsum bonum supra ens collocari, eiusque esse principium. Lis pendet ex diuersa cum boni, tum entis acceptione, vt cōsideranti redditur notum, & infra ex mentis explicatione clariùs elucescet.

*Defenditur Plato à calumniis Peripateticorum
de IDEA BONI.*

CAP. V.

T clariùs elucescant pertinentia ad bonum, & sententia Academicorum illustrior reddatur; considerandum est, quòd Plato in 6. de R. P. inquit: Boni Idea est maxima disciplina; qua quidem & iusta, & alia si vtantur; vtilia, & conducibilia fiunt; atque hoc me dicere fermè velle scito, & istud præterea, quòd ipsam non sufficienter cognoscimus: si verò ipsam nescimus, & sine ipsa alia quam maximè nouerimus, scito nullam ex aliis nobis vtilitatem fore; sicut neque prodesset nobis quicquam, quod sine bono possideremus. hæc Plato. Similem quoque profert sententiam in 7. de R. P. inquiens: Arbitror in ordine ipso intelligibili, boni ipsius Ideam supremam existere, vixque videri; si autem visa fuerit, asserendū eam omnibus omnium rectorum, atque bonorum causam esse; cum ipsa in loco visibili lumen creauerit, & luminis auctore; in ipso verò intelligibili regnet

ipsa, veritatemq; & mentem protulerit; quam nosse necesse sit omnem, quicumque sana mente quicquã vel priuatim, vel publicè est acturus. In his locis præsertim profert Plato suam de Idea boni sententiam: aduersus quam Arist. in primo de moribus acriter pugnat; nititurque ostendere Ideam boni à Platone approbatam, esse rem inanem, Platonice fundamentis aduersam, cum ratione pugnantem. Primò esse rem inanem, quia minimè eas præbet utilitates, quas refert Plato: non enim ad actiones, vel effectiones dirigendas confert; cum artifices aliquid effecturi, ad Ideam boni non respiciant; sed ad bonum, vel vtile sibi proprium; præsertim cum Idea boni non sit aliquid ad actionem, sed potiùs ad Cõtemplatione pertinet. Infuper ostendit Ideam boni aduersari Platonice fundamentis: quoniam Plato eorum tantùm ponit Ideam, quæ sunt natura vna ad vnã scientiam pertinens, non dicta secùdum prius & posterius; quæ conditiones bono non conueniunt, sed cõueniunt oppositæ; non itaque eius assignari potest Idea vna. Demum absolutè Idea boni videtur cum ratione pugnare; quia sæpè sæpius variis ostensionibus Idearum genus reiectum, & exploratum est: His rationibus, quasi tormentis, nituntur Peripatetici euertere Ideam boni. At dum ad dicta in præcedentibus cõuertimur, non apprimè arduum est Platonis sententiam ab huiusmodi iniuriis vindicare, incolumemque

*fr. asplius Wort
de boni 1. c. 6.
cap. 6.*

de fr. Plato.

que conseruare: Nam Plato per Ideam boni denotauit, non vniuersale aliquod per se subsistens (hoc enim vt ab Aristotele, ita à Platone minimè conceditur) neque etiam denotauit propriam aliquam Ideam in mente positam à cæteris distinctam; non enim ea à Platone ponitur, vt apparuit: sed indicare voluit ipsam eminentissimæ diuinitatis fecunditatem, initium, & finem omnium, quæ cum ipso vno omnium capite eadem est. Et hoc manifestè colligitur ex verbis Platonis supra relatis; dixit enim Ideam boni in loco intelligibili regnare, ac protulisse veritatem, & mentem: nam si Idea boni protulit mentem, non itaque est in ipsa mente; cum potius mēs dicatur parere Ideas conuersa in bonum, vt inquit Plotinus, quàm Ideæ mentem. Insuper, si protulit veritatē, quia veritas insequitur id, quod verè est, & verè esse conuenit Ideis, manifestè colligimus Platonem per Ideam boni non denotasse aliquam ex illis Ideis, quæ ad mentē pertinent; sed Dei eminentissimam fecunditatem: Ideo etiam asseruit hanc Ideam esse supremam in ordine intelligibili, quatenus est caput eius ordinis, & eminent omnibus. Insuper dicitur ibi regnare, quia cunētis ibi existentibus præstat. Neque est absurdū, vt Ideæ nomine hoc eminēs bonum designetur, cum sit eminentissima forma, & formarum forma: non tamen ita est Idea vna, vt representet vnā naturam ab aliis participatam, vel imitatam

*Ita. Mars. sic. d.
d. d. p. d. fac. id.
Mars. d. l. c. 10.*

vt conuenit Ideis illis, quæ in mente cõsiderantur: Huiusmodi eminentissimum bonum esse omnium finem, nemo dubitat; cognitionem finis ad omnem rectam actionem esse necessariam, nemo inficiatur. Quamuis enim ab eo, qui operatur, præsertim debeat cognosci finis proximus; attamen finis proximus sine postremo exactè cognosci minimè potest. Iurè itaque dixit Plato, quam nosse necesse sit omnem, quicumque sana mente quicumque, vel priuatim, vel publicè est acturus: quæ sententia similis est illi nostrorum Theologorum, dum inquirunt, cognitionem Dei omnium nostrarum actionum esse ducem, & regulam. Neq; ob id Plato asseruit pro rerum omnium recta effectione esse necessariam cognitionem illius summi boni, vt ei obiicit Arist. non enim textori, vel fabro, vel medico pro suo obeundo munere id esse necessarium dixit; sed pro publica, priuataque actione, denotans actiones illas, quæ ad mores, & prudentiam pertinent; quæ propriè actionis nomine denotantur: Demum in eo summo bono collocata proculdubio est humana foelicitas, vt ex consideratione foelicitatis patebit. Ex his facile colliguntur Peripateticarum omnium obiectiõnum solutiones: constat enim Ideam boni non esse inanem, sed cumulatissimè eos præbere vsus, quos retulit Plato. Constat insuper non aduersari fundamentis Platonis: quoniam illæ conditiones ab Aristot. cõsideratæ sunt

sunt

sunt conditiones earum, quæ propriè nuncupantur nomine Ideæ, & ad mentem pertinet; non autem earum, quæ solùm in eminentia Ideæ dicuntur; qualis est Idea boni, cui respondet in rebus nō species vna, sed vniuersum genus bonorum. Quod ex eo patet, quia Ideæ omnes dicuntur esse distinctis gradibus boniformes. Accedit, quòd quamuis in bonis per imitationem, siue participationem consideretur ordo, & diuersitas aliqua; ea tamen diuersitas non propriè conuenit bono, vt est bonū; sed vt iunctum variis conditionibus, & naturis rerum: veluti quamuis vna luminis sit natura, attamen per varios gradus, & cum aliqua distinctione recipitur in perspicuo. Insuper de ipso bono vnica est propriè sumpta scientia; immò non scientia, sed intelligentia potius; quamuis imitationum eius, vel participationum variæ possint esse opiniones potius quàm scientiæ; sed Arist. per sua principia non rectè valuit secernere intelligentiam à scientia, & scientiam ab opinione: quare leuiter Platonem carpit, cum potius ipse reprehensione sit dignus.

De ipso PVLCHRO.

CAP. VI.

Dictum est in præcedentibus, quòd Deus omniū Princeps, vt est ipsum vnum, ita est ipsum bonū, & ipsum pulchrum; quæ tria ita se habent cū Deo, vt sint de ratione Dei, immò sint ipse